

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z wniosku M. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 lutego 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 września 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 lipca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. (organ rentowy) stwierdził, że M. K. (wnioskodawczynie) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym – emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W wyniku odwołania wnioskodawczynie wyrokiem z 6 maja 2016 r., VIII U [...] Sąd Okręgowy w P. zmienił zaskarżoną decyzję i uznał, że wnioskodawczynie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności. Wyrokiem z 20 września 2017 r., III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...] uwzględnił apelację organu rentowego, zmieniając wyrok Sądu Okręgowego i oddalając odwołanie wnioskodawczynie.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła wnioskodawczynie, zaskarżając go w całości. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej

do rozpoznania został oparty na przesłance jej oczywistej zasadności, której wnioskodawczyni dopatruje się w wadliwym zastosowaniu przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 2 ustaw z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 672 ze zm., dalej jako usdg), przez uznanie, że w niniejszej sprawie działanie wnioskodawczyni nie spełniało przesłanek, wskazujących na prowadzenie działalności gospodarczej, czyli zarobkowego i zorganizowanego charakteru oraz ciągłości działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

W utrwalonym orzecznictwie Sąd Najwyższy przyjmuje, że prowadzenie działalności gospodarczej w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem jej prowadzenia było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem. Stwierdza się ponadto - w odniesieniu do ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej - że nie każda przerwa stanowi uzasadnienie dla wyłączenia z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu tej działalności (wyroki Sądu Najwyższego: z 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 nr 13, poz. 198; z 30 listopada 2005 r., I UK 95/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 311; z 16 maja 2006 r., I UK 289/05, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 168; z 9 czerwca 2006 r., III UK 38/06, LEX nr 957423; z 27 czerwca 2006 r., I UK 340/05, LEX nr 376431; z 19 marca 2007 r., III UK 133/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 114; z 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; z 4 stycznia 2008 r., I UK 208/07, LEX nr 442841; z 4 kwietnia 2008 r., I UK 293/07, LEX nr 437385). Także podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w 8 miesiącu ciąży samo w sobie nie stanowi przeszkody do podlegania ubezpieczeniom społecznym w aspekcie wykonywania tej działalności w sposób ciągły (wyrok Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2014 r., I UK 235/13; LEX nr 1444493). Stan ciąży sam w sobie nie wyklucza ciągłości podjętej działalności, natomiast braku podstawowej cechy ciągłości działalności gospodarczej można dopatrzeć się w przypadku, gdy od

początku wysoce wątpliwe będzie rozpoczęcie i prowadzenie działalności, a tę wątpliwość można wywieść ze stanu zdrowia osoby zgłaszającej się do ubezpieczenia społecznego, a przede wszystkim jej świadomości co do niemożności prowadzenia działalności (wyrok Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2017 r., II UK 573/16, LEX nr 2434455).

Sąd Najwyższy zwraca także uwagę w orzecznictwie na drugi element kreujący działalność gospodarczą - jej zarobkowy charakter. Wprawdzie generowanie strat przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą (zamiast spodziewanych zysków), z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód, nie przekreśla jej zarobkowego charakteru, ale inaczej należy ocenić sytuację, w której od początku wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, nieznajującym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości znacznie przekraczającej obowiązujące minimum. Takie multiplikowanie kosztów prowadzonej działalności, nieuzasadnione jest przecież potrzebą inwestowania w podjęte przedsięwzięcie celem jego perspektywicznego rozwoju. Może to prowadzić do wniosku, że z założenia wynik finansowy prowadzonej działalności jest nieistotny. Może to wskazywać na intencję włączenia do systemu ubezpieczeń społecznych w celu uzyskania wysokich świadczeń. Uwypukla się to szczególnie w sytuacji, gdy osoba rozpoczynająca działalność i deklarująca taką podstawę wymiaru składki, ma świadomość, że stan zdrowia czyni ją niezdolną do jej prowadzenia (wyrok Sądu Najwyższego z 5 grudnia 2017 r., II UK 573/16, LEX nr 2434455).

Przenosząc powyższe rozważania na okoliczności faktyczne niniejszej sprawy stwierdzić należy, że wnioskodawczyni - rozpoczynając działalność gospodarczą, której charakter był wyjątkowo uciążliwy dla kobiety w zaawansowanej ciąży, i wykonując tylko kilka zleceń, za które otrzymała wynagrodzenie niepokrywające nawet zadeklarowanej składki na ubezpieczenie społeczne - w istocie nigdy nie podjęła tej działalności w sposób rzeczywisty. Miał więc rację Sąd Apelacyjny, iż w przedmiotowej sprawie odwołanie wnioskodawczyni nie zasługiwało na uwzględnienie. Nie można więc mówić o oczywistej zasadności skargi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.